

חוק השיפוט הצבאי (תיקון מס' 39), התשס"ב-2002*

1. תיקון סעיף 445 בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 445 –

(1) האמור בו יסומן "(ב)" ולפניו יבוא:

"(א) בפרק זה, למעט בסעיף 456א, "נשיא בית הדין הצבאי לערעורים" – לרבות המשנה לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים או שופט צבאי-משפטי אחר של בית הדין הצבאי לערעורים שקבע נשיא בית הדין הצבאי לערעורים";

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) בפסקה (2), במקום "אם נתגלו עובדות חדשות או ראיות חדשות" יבוא "אם הוצגו עובדות או ראיות" והסיפה החל במילים "ולא היו בירי הנאשם" – תימחק;

(ב) אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) אם נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנאשם עיוות דין."

2. הוספת סעיף 456א אחרי סעיף 456 לחוק העיקרי יבוא:

456א. נשיא בית הדין הצבאי לערעורים או המשנה לנשיא או שופט צבאי-משפטי אחר של בית הדין הצבאי לערעורים שקבע הנשיא לענין סעיף זה, או מותב כאמור שקבע הנשיא מקרב השופטים הצבאיים-המשפטיים של בית הדין הצבאי לערעורים, רשאי, בהסכמת הפרקליט הצבאי הראשי, להורות על זיכוי של נידון אם נוכח כי נתקיימה אחת העילות למשפט חוזר כאמור בסעיף 445, אך לאור נסיבות הענין אין תועלת בקיומו של משפט חוזר."

בנימין בן אליעזר
שר הביטחון

אריאל שרון
ראש הממשלה

אברהם בורג
יושב ראש הכנסת

משה קצב
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום ט"ו באב התשס"ב (24 ביולי 2002); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 3101, מיום י"ז באייר התשס"ב (29 באפריל 2002), עמ' 421.
1 ס"ח התשט"ו, עמ' 171; התש"ס, עמ' 486.

חוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 4), התשס"ב-2002*

1. חוק זה בא להסדיר את הטיפול בתביעות נגד המדינה בשל פעילותם של כוחות הביטחון באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה נגד מעשי טרור, איבה והתקוממות בדרך של קביעת הוראות ריוניות שיחולו על תביעות כאמור, ולהבהיר את המונח "פעולה מלחמתית" שבחוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952¹.

* נתקבל בכנסת ביום ט"ו באב התשס"ב (24 ביולי 2002); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2645, מיום י"ח בתמוז התשנ"ז (23 ביולי 1997), עמ' 497.
1 ס"ח התשי"ב, עמ' 339; התשמ"ט, עמ' 16.

2. בסעיף 1 לחוק הנויקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952 (להלן - החוק העיקרי), אחרי ההגדרה "אחריות בנויקים" יבוא:

"פעולה מלחמתית" - לרבות כל פעולה של לחימה בטרור, במעשי איבה או בהתקוממות, וכן פעולה לשם מניעתם של טרור, מעשי איבה או התקוממות שנעשתה בנסיבות של סיכון לחיים או לגוף."

הוספת סעיף 5א

3. אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:

5א. תובענה נגד המדינה או נגד שלוח של המדינה בשל נזק שנגרם באזור כתוצאה ממעשה שנעשה על ידי צבא הגנה לישראל (בסעיף זה - תובענה) תידון בכפוף להוראות סעיף זה:

תביעות בשל פעולות כוחות הביטחון באזור

(1) בסעיף זה -

"אזור" - כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה;

"צבא הגנה לישראל" - לרבות כוחות ביטחון אחרים של מדינת ישראל הפועלים באזור;

(2) (א) לא ידון בית המשפט בתובענה אלא אם כן הנפגע או אפוטרופסו או אחר מטעמו נתן הודעה בכתב, כפי שייקבע בתקנות, על המעשה נושא התובענה;

(ב) ההודעה תינתן בתוך 60 ימים מיום המעשה; ואולם אם מחמת מצב בריאותו של התובע או אפוטרופסו, או מחמת נסיבות מוצדקות אחרות נבצר ממנו לתת את ההודעה בתוך המועד האמור, תינתן ההודעה בתוך 30 ימים מהיום שבו הוסרה המניעה;

(ג) נפטר הנפגע ולא ניתנה הודעה בעודו בחיים, וטרם חלף המועד למתן הודעה לפי סעיף קטן (ב), תינתן ההודעה על ידי התלויים בו או על ידי עיזבונו, או על ידי אחר מטעמם בתוך 60 ימים מיום פטירתו;

(ד) על אף האמור בפסקה זו, רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לדון בתובענה בשל מעשה שהודעה עליו לא נמסרה במועד;

(3) לא ידון בית המשפט בתובענה שהוגשה לאחר שחלפו שנתיים מיום המעשה נושא התובענה, ואולם רשאי בית המשפט, אם שוכנע כי לא היתה בידי התובע אפשרות סבירה להגיש את תביעתו בתוך התקופה האמורה, להאריך את התקופה בתקופה נוספת שלא תעלה על שנה אחת; היה התובע קטין ביום המעשה, תקופת ההארכה כאמור לא תעלה על שלוש שנים;

(4) הוראות סעיפים 38 ו-41 לפקודת הנויקין [נוסח חדש]² לא יחולו בדיון בתובענה, ואולם רשאי בית המשפט לקבוע כי יחולו הוראות סעיפים אלה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות הענין ומטעמים שיירשמו;

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

(5) נוכח בית המשפט כי נשללה מהמדינה הזרמנות הוגנת להתגונן כתובענה כתוצאה מכך שהמועצה הפלשתינית אינה מקיימת את ההוראות בדבר עזרה משפטית בהתאם להסכם, רשאי הוא, לאחר שנתן לצדדים הזרמנות לטעון את טענותיהם לענין זה, לדחות את התובענה; בפסקה זו, "ההסכם" – כהגדרתו בחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967³; "המועצה הפלשתינית", כהגדרת "המועצה" בחוק האמור;

(6) שר הביטחון ממונה על ביצוע סעיף זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

תחילה, תחולה והוראות מעבר

4. (א) תחילתן של הוראות פסקה (2) של סעיף 5א לחוק העיקרי, כנוסחן בסעיף 3 לחוק זה (בסעיף קטן זה – ההוראות), ביום כניסתן לתוקף של תקנות כאמור בפסקה (6) של סעיף 5א האמור; ההוראות יחולו על תובענה שעילתה מעשה שאירע ביום כניסתן לתוקף של תקנות כאמור ולאחריו.

(ב) על אף האמור בפסקה (3) של סעיף 5א לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, לענין תובענה שעילתה מעשה שאירע לפני תחילתו של חוק זה וטרם התיישגה, יימנו המועדים האמורים בפסקה (3), מיום תחילתו של חוק זה, ובלבד שבכל מקרה לא תעלה תקופת ההתיישנות על תקופת ההתיישנות שחלה לפי הדין ביום המעשה.

(ג) הוראות פסקה (4) של סעיף 5א לחוק העיקרי, כנוסחן בסעיף 3 לחוק זה, לא יחולו על תובענה ששמיעת הראיות בה החלה לפני תחילתו של חוק זה.

מ א י ר ש ט ר י ת
שר המשפטים

א ר י א ל ש ר ו ן
ראש הממשלה

א ב ר ה מ ב ו ר ג
יושב ראש הכנסת

מ ש ה ק צ ב
נשיא המדינה

³ סי"ח התשכ"ח, עמ' 20.

חוק הביטוח הלאומי (תיקון מס' 53), התשס"ב-2002*

1. תיקון סעיף 196 בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, בסעיף 196(א), בסופו יבוא "או אם הליקוי שבשלו נגרם אי הכושר להשתכר, נגרם בישראל בהיותו קטין תושב ישראל".
2. תחילתו של חוק זה ב-1 בחודש שלאחר פרסומו (להלן – יום התחילה) והוא יחול על גמלה המשתלמת בעד יום התחילה ולאחריו.

ש ל מ ה ב נ י ז ר י
שר העבודה והרווחה

א ר י א ל ש ר ו ן
ראש הממשלה

א ב ר ה מ ב ו ר ג
יושב ראש הכנסת

מ ש ה ק צ ב
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום י"ז באב התשס"ב (23 ביולי 2002); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 3123, מיום כ"ה בסיון התשס"ב (8 ביוני 2002), עמ' 604.

¹ סי"ח התשנ"ה, עמ' 207; התשס"ב, עמ' 488.